

NOTAT TIL EUROPAUDVALGET

13. november 2006

2005-500/0061-21

/pvl-ebst

Udkast til Danmarks nationale strategiske referenceramme og operationelle strukturfondsprogrammer under målet om regional konkurrenceevne og beskæftigelse for perioden 2007-2013.

Resumé

Kommunalreformen og en ny strukturfondsperiodes ikrafttræden den 1. januar 2007 giver mulighed for at skabe en bedre sammenhæng mellem den danske EU-finansierede, den nationalt finansierede og den regionalt og lokalt finansierede vækst- og erhvervspolitiske indsats.

Danmark får i den kommende strukturfondsperiode ca. 511 mio. kr. årligt (2007-priser) under målet om "Regional konkurrenceevne og beskæftigelse". Der skal med udgangspunkt i Fællesskabets strategiske retningslinjer og de nye rådsforordninger udarbejdes en national strategisk referenceramme og to operationelle programmer, ét for regionalfondsindsatsen og ét for socialfondsindsatsen. Geografisk kan midlerne fremover anvendes i hele Danmark.

På indholdssiden er det ønsket, at den danske EU-finansierede, den nationalt finansierede samt den regionalt og lokalt finansierede vækst- og erhvervspolitiske indsats skal trække i samme retning og understøtte de områder, som bidrager til at forbedre den danske regionale konkurrenceevne og beskæftigelse med henblik på at styrke Europas vækstbetingelser. Der lægges derfor op til, at strukturfondsmidlerne under målet om regional konkurrenceevne og beskæftigelse anvendes i overensstemmelse med lov om erhvervsfremme (L602 af 24. juni 2005), Fællesskabets strategiske retningslinjer og de nye rådsforordninger. Hertil kommer, at midlerne skal understøtte udmøntningen af regeringens globaliseringsstrategi regionalt inden for områderne innovation, iværksætteri, uddannelse og anvendelsen af ny teknologi. De særligt svage områder sikres udviklingsmuligheder tilpasset disse områders behov, og hensynet til den beskæftigelsespolitiske indsats er et tværgående hensyn, der ikke udelukker personer på kanten af arbejdsmarkedet. Tilsvarende gælder hensynet til miljøpolitikken, som kan inkludere tiltag inden for vedvarende energi. Intentionen er i højere grad end tidligere, at midlerne skal anvendes til at understøtte større strategiske satsninger i regionerne.

Erhvervs- og Byggestyrelsen vil fremover – ligesom i indeværende strukturfondperiode – være forvaltningsmyndighed for programmerne under målet om regional konkurrenceevne og beskæftigelse.

Ved lov om erhvervsfremme er det fastlagt, at de regionale vækstfora, der er etableret i alle regioner som led i kommunalreformen, prioriterer strukturfondsmidlerne og indstiller til staten (Erhvervs- og Byggestyrelsen) om anvendelsen af strukturfondsmidlerne..

10 pct. af strukturfondsmidlerne (eksklusiv teknisk assistance) fordeles efter konkurrence mellem de regionale vækstfora på grundlag af årlige temaer udmeldt af Danmarks Vækstråd. Økonomi- og erhvervsministeren træffer afgørelse om fordelingen af disse midler efter høring i Danmarks Vækstråd.

Enkelte tekniske elementer i såvel den strategiske referenceramme som de to operationelle programmer kan som følge af dialog og høring udestå. Planen er, at dokumenterne sendes til Kommissionen primo november 2006.

1. Baggrund og indhold

Den 1. januar 2007 træder en ny EU-strukturfondperiode i kraft, der varer til og med udgangen af 2013. I den kommende strukturfondperiode har Rådet besluttet, at strukturfondene skal medvirke til at understøtte opfyldelsen af Lissabon-strategien om europæisk vækst og beskæftigelse.

Danmark er i perioden omfattet af målet om regional konkurrenceevne og beskæftigelse (det nye mål 2), der finansieres af både Regionalfonden og Socialfonden, og målet om territorielt samarbejde (det nye mål 3), der finansieres af Regionalfonden. Dette notat vedrører kun det nye mål 2.

I forhold til tidligere strukturfondperioder er der en række ændringer af betydning for tilrettelæggelsen af den danske strukturfondsindsats:

- Som noget nyt er *hele* landet omfattet af det nye mål 2, eftersom den tidligere mikrozonering med fokus på yderområderne er ophævet. Midlerne under det nye mål 2 kan således fremover anvendes i hele Danmark.
- I henhold til de nye forordninger skal der udarbejdes en såkaldt national strategisk referenceramme – et strategisk dokument - der beskriver en overordnet strategi for, hvordan Danmark ønsker at anvende strukturfondsmidlerne i den kommende periode. Hertil kommer, at der – som også tidligere – skal udarbejdes operationelle programmer. Der udarbejdes ét for regionalfondsindsatsen og ét for socialfondsindsatsen.
- Medlemslandene skal i henhold til bilag 4 til den generelle strukturfondsforordning målrette minimum 75 pct. af strukturfondsmidlerne

til særlige Lissabon-rettede initiativer – de såkaldte øremærkningskategorier.

- Strukturfondsmidlerne skal fordeles på prioritetsniveau og ikke som tidligere på foranstaltningsniveau, hvilket er et led i Kommissionens ønske om administrative forenkling.
- Det er i forbindelse med aftalen om kommunalreformen besluttet, at yderområderne skal have mindst samme andel af strukturfondsmidlerne som hidtil.

1.1. Rammerne for strukturfondsindsatsen

Med udgangspunkt i Rådets beslutning om, at strukturfondene skal medvirke til realiseringen af Lissabon-strategien, har Fællesskabet udarbejdet et sæt af strategiske retningslinjer, som skitserer de indholdsmæssige rammer for strukturfondsindsatsen. Hertil kommer et sæt af forordninger, herunder en rammeforordning for strukturfondene, en særforordning vedrørende Regionalfonden, en særforordning vedrørende Socialfonden samt et sæt af gennemførelsesbestemmelser, der præciserer, hvordan strukturfondsmidlerne skal administreres.

Rådet har den 5. juli 2006 truffet beslutning om dele af forordningsgrundlaget for strukturfondsindsatsen. Vedtagelsen af de overordnede strategiske retningslinjer for anvendelsen af strukturfondene fandt sted den 6. oktober 2006. De nærmere bestemmelser for gennemførelsen af strukturfondsindsatsen er principvedtaget. Den formelle vedtagelse forventes at finde sted i indeværende år.

Danmarks strategi for realisering af Lissabon-målsætningerne er beskrevet i Danmarks Nationale Reformprogram fra oktober 2005. I forlængelse af det nationale reformprogram har såvel Velfærdskommissionen som VEU-udvalget afgivet deres anbefalinger til regeringen. Hertil kommer udmøntning af regeringens Globaliseringsstrategi.

Efter lov om erhvervsfremme kan regioner efter indstilling fra de regionale vækstfora medfinansiere aktiviteter til fremme af regional erhvervsudvikling inden for:

- Innovation, videndeling og videnopbygning
- Anvendelse af ny teknologi
- Etablering og udvikling af nye virksomheder
- Udvikling af menneskelige ressourcer
- Vækst og udvikling i turismeerhvervet
- Udviklingsaktiviteter i yderområderne.

De regionale vækstfora indstiller til Erhvervs- og Byggestyrelsen om anvendelsen af strukturfondsmidlerne.

1.2. Indhold

Danmarks nationale strategiske referenceramme

Med den nye programperiode ændres det strategiske sigte for strukturfondsindsatsen, eftersom strukturfondsmidlerne skal anvendes til at understøtte Lissabon-strategien.

Fællesskabets strategiske retningslinjer for den kommende strukturfondsindsats og EU-forordningerne indeholder en bred vifte af mulige indsatsområder.

For at opnå størst mulig effekt af de midler, som Danmark har til rådighed i den kommende strukturfondsperiode, er en fokusering af den danske indsats nødvendig. En fokusering af strukturfondsindsatsen indebærer en række valg af indsatsområder i forhold til Fællesskabets strategiske retningslinjer og rådsforordningerne mv.

Med udgangspunkt i Danmarks Nationale Reformprogram og regeringens globaliseringsstrategi samt lov om erhvervsfremme, der danner rammen om de regionale vækstforas virke, lægges der op til, at regionalfondsindsatsen koncentrerer sig om udviklingen af vækstvilkårene inden for området ”innovation og viden”, mens socialfondsindsatsen koncentrerer sig om udviklingen af vækstvilkårene inden for området ”flere og bedre job”. Således prioriteres innovation og videnøkonomi samt virksomhedernes behov for kvalificeret arbejdskraft.

Der lægges op til, at strukturfondsindsatsen samlet set struktureres ud fra fire indsatsområder, jf. lov om erhvervsfremme og regeringens globaliseringsstrategi:

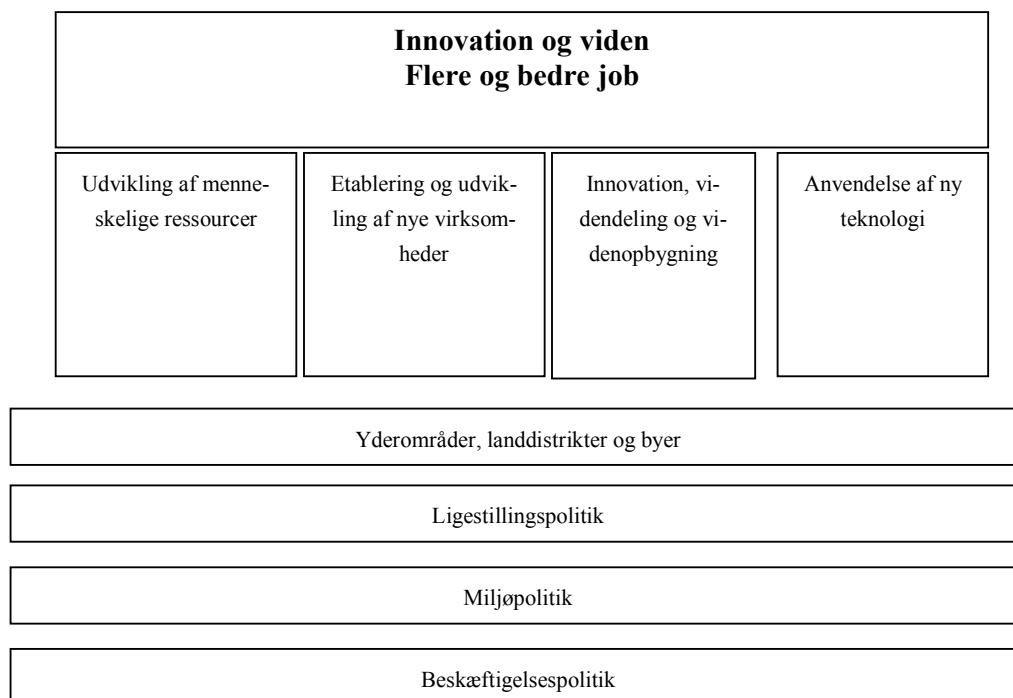
- Innovation, videndeling og videnopbygning
- Anvendelse af ny teknologi
- Udvikling af menneskelige ressourcer
- Etablering og udvikling af nye virksomheder

Hertil kommer udviklingsaktiviteter og særlige indsatser i yderområder samt vækst og udvikling i turismeerhvervet, jf. prioriteringerne i lov om erhvervsfremme. Turismeerhvervet vil i den kommende strukturfondsperiode indgå på linie med andre brancher.

Inden for disse indsatsområder skal der efter EU-forordningerne desuden iagttages en række tværgående hensyn, herunder ligestillings-, miljø-, beskæftigelses- og territorielle hensyn, herunder hensynet til såvel byer og yderområder som landdistrikter.

Den strategiske ramme for EU-strukturfondenes anvendelse i Danmark sammenfattes i følgende figur:

Figur 1. Den strategiske ramme for Danmarks strukturfondsindsats 2007-2013.

Yderområder

Selv om hele Danmark fremover er omfattet af målet om regional konkurrenceevne og beskæftigelse, vil hensynet til yderområderne også fremover have betydning. Som led i aftalen om kommunalreformen på erhvervsområdet er det aftalt, at yderområderne fremover skal have mindst samme andel af strukturfondsmidlerne som hidtil, hvilket svarer til 35 pct. under et. Da det kommunale Danmarkskort er blevet ændret med kommunalreformen, er der udpeget nye yderområder for strukturfondsperioden 2007-2013.

Yderområderne afgrænses fremover som forholdsvis svage kommuner samt småøerne under Sammenslutningen af Danske Småøer. Yderområderne vil være nye kommuner, der opfylder begge følgende kriterier:

- 1. Lav erhvervsindkomst:** Kommunens erhvervsindkomst pr. indbygger er under 90 pct. af landsgennemsnittet (gnsn. af 2001-2003).
- 2. Svag befolkningsudvikling:** Kommunen har oplevet et fald i befolkningstallet eller under halv så stærk tilvækst som landsgennemsnittet (2000-05).

I alt 16 af de 98 nye kommuner, som Danmark vil bestå af pr. 1. januar 2007, opfylder ovenstående kriterier for yderområder, (se oversigt i tabel 1). I alt bor der ca. 600.000 borgere i de 16 kommuner, svarende til ca. 11 pct. af Danmarks samlede indbyggertal.

Desuden udpeges de 15 småøer, som ikke er omfattet af ovenstående 16 kommuner. Dermed er alle 27 småøer under Sammenslutningen af Danske Småøer udpeget (småøerne er også mål 2-områder i indeværende periode).

Inden for yderområderne er der områder, som har særlig store strukturelle og socioøkonomiske udfordringer, og hvor der er behov for en ekstra indsats. Disse *særligt udvalgte* yderområder er Bornholm, Lolland Kommune, Langeland, Ærø, Samsø, Læsø og de 27 småøer.

Overgangsområder

Langt de fleste af de nuværende mål 2-kommuner ligger i en ny kommune, som opfylder begge ovenstående kriterier om en forholdsvis lav erhvervsindkomst og svag befolkningsudvikling. Ti kommuner bliver dog lagt sammen med stærkere kommuner og bliver dermed *dele* af nye kommuner, som samlet set ikke er økonomisk svage.

Af hensyn til kommunalreformaftalen gøres disse gamle kommuner til ”overgangsområder”. Det vil sige, de tæller med som yderområder, selv om de vil være en *del af en ny kommune*, der ikke opfylder kriterierne om lav erhvervsindkomst og svag befolkningsudvikling. Også den nuværende Sallingsund Kommune gøres til overgangsområde, idet den blev udpeget som yderområde i den regionale vækststrategi fra 2003. Overgangsområderne omfatter i alt ca. 95.000 personer.

Tabel 1. Oversigt over yderområder og overgangsområder 2007-2013.

Yderområder (<i>Nye kommuner med lav erhvervsindkomst og svag befolkningsudvikling</i>)	Overgangsområder (<i>Nuværende mål 2-kommuner samt yderområder fra Den Regionale Vækststrategi (2003), som bliver dele af nye relativt stærke kommuner</i>)
Hjørring	Nørager
Brønderslev-Dronninglund	Arden
Frederikshavn	Hobro
Morsø	Brovst
Vesthimmerland	Fjerritslev
Læsø	Pandrup
Norddjurs	Sydthy
Samsø	Thyholm
Tønder	Møn
Svendborg	Sallingsund
Faaborg-Midtfyn	Sundsøre
Langeland	
Ærø	
Lolland	
Guldborgsund	
Bornholm	
De 27 småøer under Sammenslutningen af Danske Småøer	

Anm.: Yderområderne er nye kommuner med en erhvervsindkomst pr. indbygger på under 90 pct. af landsgennemsnittet (gnsn. for 2001-03) og en befolkningstilvækst på under 50 pct. af landsgennemsnittet (2000-05).

Strukturfondsstøttede projekter skal supplere øvrige aktiviteter (additionalitetsprincippet), herunder også andre EU-finansierede aktiviteter. Der kan derfor ikke ydes støtte til almindelig drift. Der vil blive fastlagt nærmere regler for støtteberettigelse.

Regionalfondsprogrammet

Med regionalfondsprogrammet ”Innovation og viden” er der indtil videre lagt op til, at der kun er én overordnet prioritet foruden såkaldt teknisk assistance (fx administration og evaluering mv.). Det kan ikke afvises, at EU-Kommissionen i forbindelse med forhandlingerne om programmerne vil kræve, at programindholdet deles op på flere prioriteter.

Regionalfondsprogrammet kan primært støtte udviklingen af de regionale vækstvilkår med hensyn til forbedrede muligheder for adgang til risikovillig kapital, udvikling af iværksætterkultur og udvikling inden for offentlig og privat rådgivning. Hertil kommer udvikling af regional innovationskapacitet, samspil mellem virksomheder, forsknings- og uddannelsesinstitutioner og erhvervs-klynger samt IKT-infrastruktur, øget digitalisering og øget adgang til viden.

I de *særligt udvalgte* yderområder, jf. ovenfor, vil der desuden – under forudsætning af Kommissionens godkendelse - være adgang til direkte at støtte enkeltvirksomheder.

Ansøgere om tilskud skal være offentlige eller private juridiske eller fysiske personer.

Socialfondsprogrammet

Med udkastet til socialfondsprogram er der indtil videre lagt op til, at der foruden teknisk assistance bliver to prioriteter, der sammenfatter overskriften ”Flere og bedre job”: Den ene retter sig mod opkvalificering af arbejdsstyrken (bedre job), mens den anden retter sig mod udvidelse af arbejdsstyrken (flere job). Udviklingen af menneskelige ressourcer er i fokus.

Socialfondsprogrammet kan under prioriteten ”opkvalificering af arbejdsstyrken” primært støtte udviklingen af de regionale vækstvilkår inden for udbud i regionerne af relevante kompetencer, rammer for ledelses- og organisationsudvikling, regional innovationskapacitet, samspil om innovation og udvikling af erhvervs-klynger samt virksomhedernes evner til at hjemtage og udnytte ny viden. Hertil kommer digital forvaltning og viden om ny teknologi.

I forbindelse med prioriteten ”udvidelse af arbejdsstyrken” kan socialfondsprogrammet primært støtte udviklingen af de regionale vækstvilkår med henblik på at skaffe et bredere rekrutteringsgrundlag for virksomhederne, undgå aldersbetingede barrierer, skaffe et bredere etnisk rekrutteringsgrundlag og undgå handicapbarrierer. Hertil kommer udbud af of-

fentlig og privat rådgivning, iværksætterkompetencer og iværksætterkultur samt øget formidling i forbindelse med anvendelsen af ny teknologi.

Særlige finansielle instrumenter

Den Europæiske Investeringsbank, Den Europæiske Investeringsfond og EU-Kommissionen har i fællesskab lanceret ”samhørighedsinitiativet” JEREMIE i den kommende strukturfondsperiode. Formålet med initiativet er at forbedre og lette adgangen til kapital for SMV’er, særligt i forhold til mikrokreditter, venturekapital, lån eller lånegarantier og andre former for innovativ kapital. En nærmere analyse af initiativets eventuelle anvendelsesmuligheder i dansk sammenhæng er under udarbejdelse. I forbindelse med strukturfondsprogrammeringen forventes det, at der indføres mulighed for, at initiativet ville kunne anvendes i dansk sammenhæng. Både regional- og socialfondsmidler ville kunne anvendes.

1.3. Finansiering

I perioden 2007-2013 tildeles Danmark ca. 511 mio. kr. årligt (2007-priser) til initiativer under det nye mål 2 ”Regional konkurrenceevne og beskæftigelse”. Hertil kommer ca. 104 mio. kr. årligt i gennemsnit (2007-priser) under det nye mål 3 ”Territorialt samarbejde”.

Som det fremgår af regionalpolitisk vækstreddegørelse af 24. maj 2006, fordeles strukturfondsmidlerne under det nye mål 2 ligeligt mellem Regional- og Socialfonden. I alt 4 pct. af strukturfondsmidlerne afsættes til teknisk assistance (administration, evaluering mv.), jf. tabel 2.

Tabel 2. Årlig fordeling af regional- og socialfondsmidler 2007-2013 (mio. kr., 2007-priser)

	Regionalfonden	Socialfonden	I alt
I alt	255,5	255,5	511
<i>Heraf teknisk assistance</i>	9,5	9,5	19
Fordeles ml. vækstfora	246	246	492

Der lægges desuden op til, at 73 pct. af socialfondsmidlerne anvendes til opkvalificering af arbejdsstyrken (180 mio. kr.), og 27 pct. anvendes til udvidelse af arbejdsstyrken (66 mio. kr.), jf. nedenfor. Denne fordeling ligger i forlængelse af regeringens globaliseringsstrategi og den fælles aftale mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter om livslang opkvalificering og uddannelse for alle på arbejdsmarkedet (VEU-aftalen).

Strukturfondsmidlerne (492 mio. kr.) fordeles mellem de regionale vækstfora, som indstiller til staten (Erhvervs- og Byggestyrelsen) om anvendelsen heraf. 90 pct. af midlerne fordeles som en beløbsramme til de regionale vækstfora efter en række socioøkonomiske kriterier, og 10 pct. fordeles til vækstforaene efter konkurrence, jf. tabel 3.

Tabel 3. Midler fordelt på vækstfora og konkurrenceudsatte midler (mio. kr. årligt, 2007-priser)

Nord- jyl- land	Midt- jylland	Syd- danmark	Sjæl- land	Hoved- staden	Born- holm	Konkur- rence- midler	I alt
112	72	102	72	70	15	49	492

Formålet med at fordele 10 pct. af midlerne efter konkurrence er bl.a. at sikre en tværgående indsats for de problemstillinger, der bedst løses på tværs af regionerne. Inden for overordnede årlige temaer kan vækstforæne indstille projektforslag, der understøtter deres erhvervsudviklingsstrategi.

Midlerne fordeles til de bedste og mest perspektivrige initiativer efter indstilling fra de regionale vækstfora. Afgørelse om tildeling af midler fra den konkurrenceudsatte pulje træffes af økonomi- og erhvervsministeren efter høring af Danmarks Vækstråd. Ministeren kan henlægge opgaven til Erhvervs- og Byggestyrelsen eller nedsætte et udvalg til at træffe afgørelserne.

Der erindres i den sammenhæng om, at medlemslandene i henhold til den generelle strukturfondsforordning skal målrette min. 75 pct. af strukturfondsmidlerne til særlige Lissabon-rettede initiativer.

1.4 Implementering

Med lov om erhvervsfremme får regionerne ansvaret for den regionale erhvervsudvikling og dermed for at fremme regional konkurrenceevne og beskæftigelse. Til at varetage opgaven nedsætter regionerne regionale vækstfora, som bliver omdrejningspunktet for erhvervsudviklingen i regionerne. De regionale vækstfora blev etableret i alle regioner i april 2006. Der er i hver region – bortset fra hovedstaden - ét vækstforum. I Region Hovedstaden er der to, heraf det ene for Bornholm.

De regionale vækstfora bliver den regionale part i strukturfondsprogrammerne og indstiller om anvendelsen af midlerne til staten (Erhvervs- og Byggestyrelsen), ligesom de indstiller til regionen om anvendelsen af de regionale udviklingsmidler til erhvervsudvikling.

De regionale vækstfora består af 20 medlemmer, der udpeges af regionsrådet. Et vækstforum sammensættes således:

1. Tre medlemmer udpeges på regionsrådets eget initiativ
2. Seks medlemmer udpeges efter indstilling af kommunalbestyrelserne i regionen, hvoraf mindst ét medlem skal repræsentere yderområderne
3. Seks medlemmer fra erhvervslivet udpeges efter indstilling fra erhvervsorganisationer udvalgt af regionsrådet

4. Tre medlemmer fra viden- og uddannelsesinstitutioner udpeges på regionsrådets initiativ
5. To medlemmer, som repræsenterer henholdsvis arbejdsgivere og lønmodtagere, udpeges efter indstilling fra henholdsvis arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer.

Mindst ét af de kommunale medlemmer i hvert vækstforum skal komme fra et geografisk yderområde, jf. ovenfor.

De regionale vækstfora skal udarbejde regionale erhvervsudviklingsstrategier med tilhørende handlingsplaner. Erhvervsudviklingsstrategierne vil også blive den indholdsmæssige ramme om vækstforaenes prioriteringer af strukturfondsmidlerne.

For at sikre en strategisk sammenhæng mellem den nationale og lokale og regionale indsats nedsættes også Danmarks Vækstråd, som skal være det organ, som binder den nationale vækststrategi, de regionale erhvervsudviklingsstrategier og EU's strukturfondsmidler sammen i én sammenhængende vækstindsats i hele Danmark. De regionale vækstfora skal således sende deres regionale erhvervsudviklingsstrategier til høring i Danmarks Vækstråd.

Til den løbende overvågning af strukturfondsindsatsen nedsættes desuden et overvågningsudvalg, hvor partnerskabet er repræsenteret. Indsatsen under hhv. Regionalfonden og Socialfonden koordineres tæt, og Danmark ønsker derfor at etablere et fælles overvågningsudvalg for de to programmer.

2. Høring

Såvel den nationale strategiske referenceramme som de to operationelle programmer har siden sommeren 2005 været drøftet med relevante ministerier (Udenrigsministeriet, Finansministeriet, Socialministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Miljøministeriet, Integrationsministeriet, Fødevareministeriet, Undervisningsministeriet og Videnskabsministeriet), interesseorganisationer (LO, DA/DI, KL og Amtsrådsforeningen (nu Danske Regioner)), de midlertidige vækstfora, de regionale vækstfora og Danmarks Vækstråd.

Hertil kommer uformelle drøftelser med EU-Kommissionen.

Udkast til national strategisk referenceramme og operationelle programmer har været sendt i høring hos Specialudvalget for Konkurrenceevne og Vækst samt en række relevante organisationer med frist til den 15. september 2006.

Der er indkommet følgende bemærkninger:

KL:

KL anfører indledningsvis, at det er en fornuftig prioritering, at der skabes en rød tråd i programmerne mellem Lissabon-strategien, lov om erhvervsfremme og arbejdet i de regionale vækstfora, samt at der er lagt op til en forenkling af program- og administrationsstrukturen.

Herefter fremhæves særligt, at der ønskes en henvisning til, at strukturfondsmidlerne skal ses i sammenhæng med den hidtidige beskæftigelsesindsats, herunder at strukturfondsmidlerne foruden de fire vækstdrivere også bør rettes mod beskæftigelse – også for personer, der i dag er på kanten af arbejdsmarkedet. Endvidere foreslås det, at det genovervejes, om en større andel af socialfondsmidlerne bør anvendes til at udvide arbejdsstyrken. KL stiller sig tvivlende over for fordelene ved en konkurrenceudsat pulje.

Danske regioner:

Danske Regioner anfører indledningsvis, at udkastet til strategiske referenceramme og operationelle programmer forekommer at være gode instrumenter til implementering af regionale initiativer, herunder til at understøtte globaliseringsstrategien regionalt inden for områderne innovation, iværksætteri, uddannelse og anvendelse af ny teknologi.

Herefter bemærkes særligt, at Danske Regioner ønsker privat medfinansiering medtaget som matchning af regionalfondsmidlerne, samt at Danske Regioner finder, at muligheden for direkte virksomhedsstøtte i udkantssområder fortsat bør bevares i strukturfondsprogrammerne. Danske Regioner ønsker desuden en ubureaukratisk administration af social- og regionalfondsprogrammerne.

Endelig er Danske Regioner overordnet set enig i den nye tilgang til mål og indikatorer for strukturfondsindsatsen, men fremhæver, at der bør tages højde for målene i de regionale erhvervsudviklingsstrategier, som de regionale vækstfora er ved at udarbejde.

LO:

LO anfører indledningsvis, at strukturfondsdokumenterne kommer rundt om mange af de globale udfordringer, som Danmark og regionerne står overfor, og at sammenkoblingen af strukturfondsindsatsen åbner gode muligheder for at samtænke erhvervsindsatsen med stærke beskæftigelses- og uddannelsesinitiativer med henblik på størst muligt gennemslagskraft og holdbarhed.

LO anfører derudover en række generelle kommentarer, herunder behovet for en præcisering af rollefordelingen mellem regional- og socialfonden, en større sammenhæng mellem den overordnede prioritet for brug af socialfondsmidler, samt at der skal sikres fokus på hele befolkningens opkvalificering. Arbejdsmiljø bør inddrages eksplicit.

Hertil kommer en række teksthævede kommentarer, der primært skal medvirke til at sikre fokus på seniorpolitik, opkvalificering af hele befolkningen, betydningen af arbejdsmiljøforhold og medarbejdernes betydning for virksomhedernes innovationskraft.

Det påpeges endvidere, at evaluering af den tidligere socialfondsindsats ikke alene kan danne grundlag for at anvende en tematisk tilgang i den kommende periode.

Rådet for Socialt Udsatte:

Rådet for Socialt Udsatte anfører, at rådet er enig i målsætningen om bedre og flere jobs, men at der ikke tages tilstrækkeligt hensyn til de socialt udsatte grupper i udkast til strukturfondsprogrammer. Anvendelsen af Socialfonden til erhvervspolitiske aktiviteter betyder, at den sociale dimension nedtones. Det fremhæves også, at hensynet til integration af socialt udsatte grupper burde være et tværgående hensyn.

De Samvirkende Invalideorganisationer:

De Samvirkende Invalideorganisationer påpeger, at prioriteterne inden for de to strukturfondsprogrammer skal tilrettelægges på en måde, så mennesker med handicap fuldt ud drager nytte af dem. Dette skal ske via mainstreaming-metoden.

Finansrådet:

Finansrådet anfører, at det overordnet er positivt, at der søges etableret én sammenhængende erhvervspolitisk indsats inkl. Regionalfonden og Socialfonden, og at rådet bakker op om, at midlerne i programmerne fordeles på så få prioriteter som muligt for at sikre muligheden for at iværksætte større strategiske satsninger.

Det bemærkes i øvrigt, at socialfondsindsatsen skal ses i sammenhæng med øvrige initiativer i forhold til opkvalificering og udvidelse af arbejdsstyrken, at de administrative byrder i forbindelse med programmerne minimeres, og at konkurrencen om 10 pct. af midlerne er sund for at fremme de bedste projekter, men at den ikke må medføre en zigzagkurs i forhold til de regionale vækstforas indsats

Danmarks Vækstråd bør spille en central rolle for at sikre den overordnede strategi og samspillet mellem de nationale og det regionale niveau.

Københavns Kommune:

Københavns Kommune anfører indledningvis, at kommunen anerkender Erhvervs- og Byggestyrelsens indsats for at skabe en klar sammenhæng mellem de overordnede mål i Lissabon-strategien om at sikre øget vækst og beskæftigelse og den nationale og regionale vækst- og erhvervspolitiske indsats, sådan som den udmøntes bl.a. via kommunalreformen.

Herefter påpeges særligt, at den strategiske referenceramme bør justeres, så indsatsen for at kvalificere de borgere, som reelt udgør arbejdskraftreserven i Danmark i dag, prioriteres, hvilket også bør afspejles i programmerne. Det påpeges også, at det af strategiske referenceramme bør fremgå, at Danmark arbejder med tematiserede indsætter og ikke målgrupper, og at alle borgere er støtteberettigede inden for temaerne. Endelig fremhæves, at midlerne i Socialfonden primært bør disponeres under prioritet 2 ”udvidelse af arbejdsstyrken” set i lyset af den eksisterende situation på arbejdsmarkedet.

3. Dansk holdning

Regeringen har i det nationale reformprogram fra oktober 2005 beskrevet, hvordan Danmark skal bidrage til at understøtte den fælles europæiske Lisabon-strategi. Regeringen fremlagde i april 2006 en strategi for Danmark i den globale økonomi, Globaliseringsstrategien, med det mål at Danmark i 2015 skal være verdens mest konkurrencedygtige samfund.

I forlængelse af såvel det nationale reformprogram som regeringens globaliseringsstrategi ønsker regeringen, at strukturfondsmidlerne anvendes til en supplerende og additional indsats for at forbedre de regionale rammebetingelser inden for områderne innovation, iværksætteri, uddannelse og anvendelsen af ny teknologi under hensyntagen til miljø, herunder bæredygtig energi og ligestilling og under hensyntagen til eventuelle territoriale problemstillinger samt øvrige beskæftigelsespolitiske initiativer., jf. også lov om erhvervsfremme samt beskrivelsen af indhold under punkt 1 i dette notat.

Det er vurderingen, at midlerne hermed bidrager bedst muligt til at øge vækst og beskæftigelse i hele landet. Regeringen noterer sig, at der ikke har været væsentlig kritik af den overordnede strategiske tilgang til den danske strukturfondsindsats. Den strategiske tilgang fastholdes derfor.

Efter lov om erhvervsfremme har de regionale vækstfora ansvaret for at indstille til staten (Erhvervs- og Byggestyrelsen) om anvendelsen af strukturfondsmidlerne. Økonomi- og erhvervsministeren træffer afgørelse om de 10 pct. af midlerne, som fordeles i konkurrence mellem de regionale vækstfora efter høring af Danmarks Vækstråd.

Regeringen foreslår, at der i forhold til målet om regional konkurrenceevne og beskæftigelse udarbejdes to operationelle programmer, ét for Regionalfonden (Innovation og viden) og ét for Socialfonden (Flere og bedre jobs).

De ca. 511 mio. kr. (2007-priser), der årligt er til rådighed under strukturfondene, fordeles ligeligt mellem de to programmer. Under hvert program allokeres knapt 4 pct. af midlerne til teknisk assistance, mens de øvrige midler fordeles på faglige prioriteter. Det tilstræbes, at midlerne i programmerne fordeles på så få prioriteter som muligt blandt andet for at sikre muligheden for at iværksætte større strategiske satsninger.

Socialfondsindsatsen skal i henhold til rådsforordningerne fremover medvirke til at styrke den regionale konkurrenceevne og beskæftigelse. Den valgte tilgang i såvel socialfondsprogrammet som regionalfondsprogrammet understøtter Folketingets beslutning – via lov om erhvervsfremme – om, at strukturfondene fremover skal anvendes til vækstpolitiske initiativer med fokus på de fire vækstkilder innovation, iværksætteri, uddannelse og anvendelse af ny teknologi. Med den nye strukturfondsperiode lægges op til et vist strategisk skift i forhold til den igangværende strukturfondsperiode, og dermed også til indholdet af programmerne. 75 pct. af strukturfondsmidlerne skal understøtte de såkaldte øremærkningskategorier, som er særligt Lissabon-rettede.

Regeringen noterer sig, at der generelt er opbakning til den strategiske tilgang, som er anlagt i forhold til den danske strukturfondsindsats.

Særligt i forhold til socialfondsprogrammet ønsker regeringen derfor at fastholde en tematisk tilgang. Fokus er således på behovet for opkvalificering af arbejdsstyrken og udvidelse af arbejdsstyrken frem for fokus på bestemte målgrupper. Den valgte tilgang udelukker i udgangspunktet ingen personer eller grupper fra at indgå i socialfondsfinansierede aktiviteter, men understreger medlemslandenes beslutning om, at socialfonden fremover skal anvendes til at sikre flere og bedre job.

Da der generelt er opbakning til, at den danske socialfondsindsats koncentrerer om tilvejebringelsen af flere og bedre jobs, og da der ikke har vist sig væsentlig kritik af den tematiske tilgang, fastholdes den foreslåede fordeling af socialfondsmidlerne, hvor 73 pct. rettes mod opkvalificering af arbejdsstyrken, mens 27 pct. af midlerne allokeres til udvidelse af arbejdsstyrken.

Med hensyn til rollefordelingen mellem Regional- og Socialfonden er det regeringens opfattelse, at der – med udgangspunkt i rådsforordningerne – fortsat er klar forskel på typen af aktiviteter, som kan iværksættes under de enkelte fonde. Forskellene skal fremstå klart.

Regeringen noterer sig, at der er synspunkter både for og imod en konkurrenceudsat pulje. Regeringen fastholder på den baggrund en konkurrenceudsættelse af 10 pct. af midlerne, og at beslutning om udmøntning heraf træffes af økonomi- og erhvervsministeren efter høring af Danmarks Vækstråd.

Med hensyn til regionalstøtte er der nu lagt op til, at det fremover – under forudsætning af Kommissionens godkendelse - skal være muligt at yde direkte støtte til enkeltvirksomheder i udvalgte yderområder: Bornholm, Lolland Kommune, Langeland, Ærø, Samsø, Læsø og de 27 småøer. Der åbnes samtidig for, at privat medfinansiering fremover vil kunne anvendes i forhold til regionalfonden – også til at hjemtage strukturfondsmidler.

Regeringen anerkender, at det kunne være hensigtsmæssigt at se mål og indikatorer i udkast til strukturfondsprogrammer i tættere sammenhæng med de regionale erhvervsudviklingsstrategier, som de regionale vækstfora udarbejder. Da udarbejdelsen af programmer og erhvervsudviklingsstrategier forløber parallelt har det imidlertid vist sig vanskeligt. Det bemærkes i øvrigt, at de regionale erhvervsudviklingsstrategier kan omfatte initiativer, der ikke er strukturfondsfinansierede.

4. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Udenrigsministeriet har i et grundnotat fra 20. juli 2004 orienteret Folketinget Europaudvalg om de overordnede rammer for den fremtidige strukturfondsindsats.